



Šifra kandidata:

Državni izpitni center



P 2 3 2 A 3 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Petek, 25. avgust 2023 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca.

Izpitna pola vsebuje 22 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Pri nalogah izbirnega tipa izberite samo eno rešitev, če v navodilu ni določeno drugače. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.



P 2 3 2 A 3 0 1 1 1 0 3

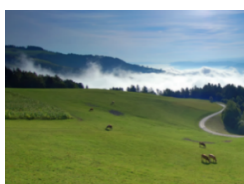
Priloga k izpitni poli 1

DOBRODOŠLI NA KOROŠKEM

Besedilo: Blaž Kondža

Fotografije: Tomo Jeseničnik, Ivan Pisar, Boris Keber, Pohodništvo Vanc

Legenda pravi, da pod goro Peco na Koroškem spi kralj Matjaž, ki je s svojo vojsko bežal pred Turki. Ker je bil pravičen vladar, se je gora odprla in ga vzela vase. Tam zdaj spi. Ko se mu bo brada devetkrat ovila okoli mize, se bo prebudil in odrešil zatirano ljudstvo.

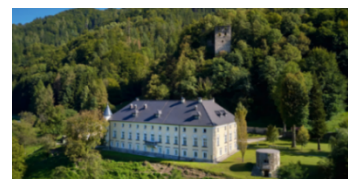


S kraljem Matjažem najpogosteje povezujemo pokrajino, ki leži na severu Slovenije. »Edinstvena narava, obsežni gosti gozdovi, zeleni pašniki, gore, hribi in doline so Korošcem tako v ponos kot navdih. Ljudi zaznamujejo izjemna dobrosrčnost, trma in ljubezen do domače zemlje,« o Koroški pravijo turistični delavci. Če iščemo odmik od ponorelega sveta, je ta hribovita slovenska pokrajina odlična počitniška destinacija.

Bogata zgodovina

Mestno jedro Slovenj Gradca je zanimivo za ljubitelje zgodovine. V tamkajšnjem Koroškem pokrajinskem muzeju je razstavljena obsežna zbirka nekdanjega duhovnika Jakoba Sokliča. Pod cerkvijo sv. Jurija na Legnu, tik pred Slovenj Gradcem, pa so arheologi odkrili staroslovanske grobove, ki jih lahko opazujemo skozi stekleno površino.

Nedaleč od Dravograda stoji baročni dvorec Bukovje, ki je prava paša za oči. Nad njim se dvigajo skrivnostne razvaline romanskega gradu Pukštajn. V Kovaškem in gasilskem muzeju na Muti lahko spoznavamo zgodovino železarstva, kovaštva, gasilstva in vsakdanjega življenja.



Na drugem koncu pokrajine, v Črni na Koroškem, lahko občudujemo znamenito Najevsko lipo, mater vseh slovenskih lip. Črna je tudi vas olimpijcev, saj se je olimpijskih iger udeležilo kar sedem Črnjanov. Med njimi je najbolj znana Tina Maze. Posvečen jim je olimpijski muzej, v katerem so predstavljeni njihovi dosežki. Za piko na i pa se lahko spustimo po Olimplinu, najdaljši neprekinjeni jeklenici v Sloveniji.

Globoko pod zemljo

Največje doživetje na Koroškem se skriva v Mežici globoko pod zemljo. Nahajališča rude med Peco in Uršljo goro so odkrili že Rimljani, stoletja rudarjenja pa so za seboj pustila več kot tisoč kilometrov rogov. Turistični rudnik in muzej Podzemlje Pece je danes ena osrednjih znamenitosti čezmejnega Unescovega Geoparka Karavanke. V osrčje gore se zapeljemo z vlakom in podzemlje nato raziskujemo peš. Po njem lahko tudi kolesarimo ali po zalitih rovih veslamo v kajaku.



Pohodniško-kolesarski paradiz

Ljubitelji neokrnjene narave, pohodništva in kolesarstva na Koroškem gotovo najdejo kopico zanimivih dejavnosti in možnosti za rekreacijo. Tamkajšnji globoki in temni gozdovi so ponekod skoraj neprehodni, drugod pa prepredeni s kolovozi in z gozdnimi potmi. Grebeni so dostopni po stezicah, ki vodijo do najboljših razglednih točk. Ob planinskih poteh so številne kočice, v katerih pohodnikom ponujajo zavetje, prenočišče, okrepčilo ter prijazne nasvete. Kolesarske navdušence pa čaka tudi več kot tisoč kilometrov kolesarskih poti različnih vrst in težavnosti.

(Prirejeno po: Plus, april 2022, str. 46–47.)



Prazna stran

**Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.**

1. Povedi dopolnite s podatki o okoliščinah nastanka izhodiščnega besedila.

Besedilo, ki ga je napisal _____, je bilo objavljeno meseca _____ leta 2022 v _____. Namenjeno je predvsem tistim bralcem, ki _____.

(2 točki)

2. Katere tri trditve o izhodiščnem besedilu so pravilne? Označite jih s križcem (X).

<input type="checkbox"/>	Besedilo je dvogovorno.
<input type="checkbox"/>	Besedilo ima več podnaslovov.
<input type="checkbox"/>	Fotografije so posneli različni avtorji.
<input type="checkbox"/>	Avtor v naslovu neposredno nagovarja bralce.
<input type="checkbox"/>	Besedilo ima več raznovrstnih nebesednih prvin.
<input type="checkbox"/>	Zadnji odstavek je povzetek celotnega besedila.

(2 točki)

3. S katerim prevladujočim namenom je bilo tvorjeno izhodiščno besedilo?

Sporočevalec je besedilo tvoril predvsem, da bi

- A bralcem predstavil Koroško in jih navdušil za obisk.
- B poročal o dogajanju na Koroškem.
- C bralcem pripovedoval legendo o kralju Matjažu.
- Č bralce povabil na potopisno predavanje.
- D predstavil geografske značilnosti krajev na Koroškem.

(1 točka)

4. Določite, ali so izpisane besedne zveze subjektivne ali objektivne. Na črtice pred njimi napišite ustrezno številko iz desnega stolpca.

___ edinstvena narava

___ zeleni pašniki

___ staroslovanski grobovi

___ skrivnostne razvaline

___ vas olimpijcev

1 subjektivna besedna zveza

2 objektivna besedna zveza

(2 točki)



5. Česa iz izhodiščnega besedila ne izvemo? Obkrožite ustrezni črki.

Iz izhodiščnega besedila ne izvemo,

- A pred kom se je kralj Matjaž skrila v goro Peco.
- B s katerim športom se je ukvarjala Tina Maze.
- C v katerem delu Slovenije je Koroška.
- Č zakaj je Najevska lipa mati vseh slovenskih lip.
- D kakšni so koroški gozdovi.

(2 točki)

6. Obkrožite DA, če je trditev v skladu z izhodiščnim besedilom, ali NE, če ni.

Pod cerkvijo v bližini Slovenj Gradca je grobišče.	DA	NE
V bližini Dravograda sta baročni graščini.	DA	NE
Na Koroškem so rudo odkrili že v rimskih časih.	DA	NE
Geopark Karavanke sega v sosednjo državo.	DA	NE
Vse kolesarske poti na Koroškem so enako zahtevne.	DA	NE

(3 točke)

7. Rešite nalogo o turističnem rudniku in muzeju Podzemlje Pece.

- 7.1. Povedi dopolnite z lastnimi imeni iz spodnjega okvirčka tako, da bodo skladne z izhodiščnim besedilom.

Črna na Koroškem	Mežica	Peca
Uršlja gora	Karavanke	

Turistični rudnik in muzej Podzemlje Pece lahko obiščemo v _____.

Sprehodimo se lahko po rovih, v katerih so nekoč na področju med

_____ in _____ kopali svinec in cink.

(2)

- 7.2. S katero vrsto lastnih imen ste dopolnjevali povedi?

- A Z osebnimi lastnimi imeni.
- B S stvarnimi lastnimi imeni.
- C Z zemljepisnimi lastnimi imeni.

(1)



- 7.3. Na katere načine lahko obiskovalci spoznavajo podzemlje, če obišejo ta muzej? Naštete tri različne možnosti.

(2)
(5 točk)

8. Rešite nalogo o turističnih znamenitostih.

- 8.1. Katere muzeje lahko obišejo v navedenih krajih in kaj je v njih predstavljeno?

	Kateri muzej lahko obišejo?	Kaj je v muzeju predstavljeno?
Slovenj Gradec		
Muta		
Črna na Koroškem		

(4)

- 8.2. Kateri dve znamenitosti v Črni na Koroškem sta še omenjeni v besedilu?

(1)
(5 točk)

9. Preberite zadnji odstavek (Ljubitelji neokrnjene narave ...) in navedite dve rekreativni dejavnosti, s katerima se lahko ukvarjamo na Koroškem.

(1 točka)



10. Katero zanimivost bi vi najraje obiskali na Koroškem in zakaj? Odgovorite v povedi/povedih.

(2 točki)

11. Kaj pomenijo podčrtani izrazi v izpisanih povedih? Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

Nedaleč od Dravograda stoji baročni dvorec Bukovje, ki je prava paša za oči.

- A V dvorcu se lahko sprostimo.
- B Dvorec je zelo zanimiv za ogled.
- C Okoli dvorca je pašnik.
- Č Iz dvorca je lep razgled na pokrajino.

Za piko na i pa se lahko spustimo po Olimplinu.

- A Po Olimplinu se lahko spustimo večkrat.
- B Za spust po Olimplinu moramo biti pogumni.
- C Obisk kraja lahko začnemo s spustom po Olimplinu.
- Č Obisk kraja lahko zaključimo s spustom po Olimplinu.

(2 točki)

12. Pridevnikom pripišite protipomenke.

- temen (gozd) _____
- domača (zemlja) _____
- številne (koče) _____

(2 točki)

13. Preberite poved in obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

Skozi gost gozd smo šli na vrh gore.

Podčrtani besedi

- A imata enak pomen.
- B imata nasproten pomen.
- C se enako izgovorita.
- Č se različno izgovorita.
- D pripadata isti besedni družini.

(1 točka)



14. Vsako vrstico ustrezno dopolnite z besedama, ki spadata v isto besedno družino kot navedeni glagol.

Glagol	Samostalnik	Pridevnik
spati		
razstaviti		
obiskati		

(3 točke)

15. Preberite izpisano poved in rešite nalogo.

Pod cerkvijo sv. Jurija na Legnu tik pred Slovenj Gradcem pa so arheologi odkrili staroslovanske grobove, ki jih lahko opazujemo skozi stekleno površino.

- 15.1. Podčrtanima glagoloma določite glagolski vid tako, da obkrožite pravilno rešitev.

so odkrili dovršni / nedovršni

opazujemo dovršni / nedovršni

(1)

- 15.2. Glagoloma pripišite vidski par.

odkriti _____

opazovati _____

(2)
(3 točke)

16. Rešite nalogo o izpisani besedni zvezi.

- 16.1. Obkrožite jedro besedne zveze.

najdaljša neprekinjena jeklenica v Sloveniji

(1)

- 16.2. Dopolnite preglednico z manjkajočima stopnjama pridevnika.

Osnovnik	Primernik	Presežnik
		najdaljša

(1)
(2 točki)



17. Zanimajte naslednjo poved.

Na vrhu Pece je kip kralja Matjaža.

(1 točka)

18. Podredno zloženo poved pretvorite v poved s posledičnim priredjem.

Ker je bil kralj Matjaž pravičen vladar, ga je gora vzela vase.

(2 točki)

19. Rešite nalogo o stavčnih členih.

19.1. Vprašajte se po podčrtanih stavčnih členih.

V osrčje gore se zapeljemo z vlakom.

_____ se zapeljemo z vlakom?

_____ se zapeljemo v osrčje gore?

(2)

19.2. Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

Podčrtana stavčna člena sta

A prislovni določili.

B prislovno določilo in predmet.

C osebek in predmet.

Č predmeta.

(1)
(3 točke)

20. Besedi *gora* zamenjajte začetno črko tako, da boste dobili tri druge knjižne besede.

(2 točki)



21. V besedilo vstavite štiri manjkajoče vejice.

Na Koroškem raste prav posebno drevo in sicer Najevska lipa ki ima največji obseg debla v Sloveniji. Ob njej Korošci vsako leto junija priredijo srečanje na katerega povabijo slovenske državnike gospodarstvenike in kulturnike.

(2 točki)

22. Napišite **uradno prošnjo**.

Zamislite si, da ste Pina/Pino Furlan, organizatorica/organizator dejavnosti v Centru mladih Koper (Gregorčičeva ulica 4, 6000 Koper). Turistični informacijski center Dravograd (Trg 4. julija 50, 2370 Dravograd) prosite za vodenje ekskurzije po Koroškem. Seznanite jih z okoliščinami ekskurzije in navedite vsaj dve znamenitosti, ki bi si ju radi ogledali. Pomagajte si z izhodiščnim besedilom.

(12 točk)



Prazna stran